Desdemona Toma - coregraf

ANSAMBLUL „DATINA" GHIRODA, PROMOTOR AL DANSURILOR POPULARE DIN BANAT

Localitatea Ghiroda din județul Timiș, se află în Estul municipiului Timișoara, pe malul râului Bega, mărginită la est de Pădurea Bistra și la vest de Pădurea Verde.

O zonă frumoasă și bogată, cu oameni calzi și blânzi. La fel ca toată zona banatului multi-culturalitatea este prezentă și aici, iar înțelegerea dintre etnii oferă comunității o dezvoltare în toate domeniile.

Cultura și folclorul au avut de câștigat de-a lungul timpului, îmbogățind și completând tezaurul folcloric românesc.

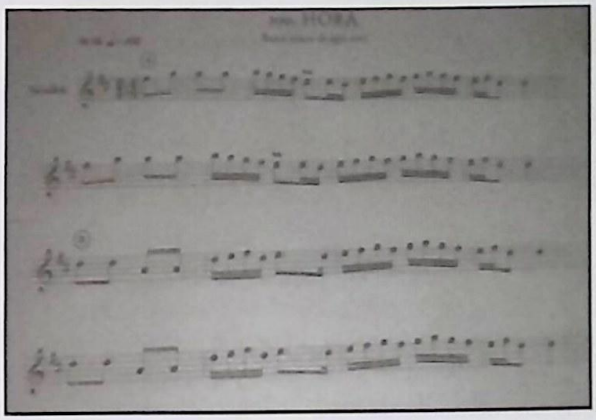
Aici la Ghiroda a apărut în anul 2008 ansamblul folcloric DATINA. Acest ansamblu a fost înființat de maestrul coregraf EMILIAN DUMITRU (17.05.1941-04.05.2013), cu o mare dorință a dumnealui și anume de a reuși să facă cunoscute jocurile vechi din zona de câmpie a Banatului și pentru a scoate din uitare datini și obiceiuri ale strămoșilor noștrii.

După ce maestrul Emilian Dumitru ne-a părăsit, ansamblul și-a continuat drumul, încercând să ducă mai departe creația și perenitatea dragostei sale pentru folclor. Ansamblul Datina și-a continuat drumul sub coordonarea doamnei Manuela (Ema) Dumitru și în prezent a dansatoarei și coregrafei Toma Dezdemona. Ansamblul a păstrat cu încăpățânare, ca un „legământ" dorința maestrului Emilian Dumitru de a continua spectacolele de creație și jocurile tradiționale din câmpia Banatului.

Ansamblul Datina este format din perechi de dansatori (soț și soție) și copii acestora. Membrii ansamblului au vârste cuprinse între 10 și 60 de ani.

„Datinile au rămas de veche ca niște candele aprinse pe altarele credinței și speranțelor noastre...

Dacă s-ar stinge ele, ne-am stinge și noi."

„Tablourile coregrafice prezentate, sunt spectacole-metaforă, de care vor beneficia în primul rând tinerii, care vor descoperi că marea cultură pe care o asimilează se sprijină solid pe cultura tradițională, decodificată pentru ei în aceste spectacole. Vor înțelege, că folclorul și cultura strămoșilor lor, nu înseamnă numai joc și cântec, ci altceva mult mai profund care vine dintr-o lume a echilibrului și a rânduielii..."

Amintim cateva spectacole memorabile realizate de maestrul Emilian Dumitru, tablouri ce invocă obiceiuri și tradiții mai puțin cunoscute:

2009 –„Bună dimineața, viață!" –Premiul I–Lada cu Zestre;

2010 –„Să iei drumul soarelui" –Premiul I Lada cu Zestre;

2012 -„Laudă semințelor" –Premiul I Lada cu Zestre;

2013 –„Casă nouă rostuimu" –Premiul I Lada cu Zestre.

Dansul folcloric românesc dezvăluie într-o manieră sinceră și directă, sentimentele omului. Jocurile românești sunt cunoscute prin frumusețe și varietate, ele constituind un tezaur alături de cântece și poezie.

O caracteristică a jocului/stilului bănățean, este execuția în demi-plie a pașilor, dansul pe pernița picioarelor, rotațiile picioarelor în aer și la nivelul solului, încrucișări succesive, simultane cu scurte sărituri ale piciorului de sprijin.

Caracteristica dansului de perechi este prezența unei mari varietăți de ținute a brațelor între parteneri.

Specific de asemenea, este dansul băiatului cu două fete, care adună elemente caracteristice jocului de doi, băiatul trecând fetele pe sub mână, executând învârtite cu ele, rotinduse în diferite combinații.

În general zona de câmpie a banatului este puțin știută și cercetată. Este foarte puțin cunoscută bogăția și varietatea jocului bănățean de câmpie, jocuri „așezate, purtate cu fală de jucători" cum se spune pe la noi.

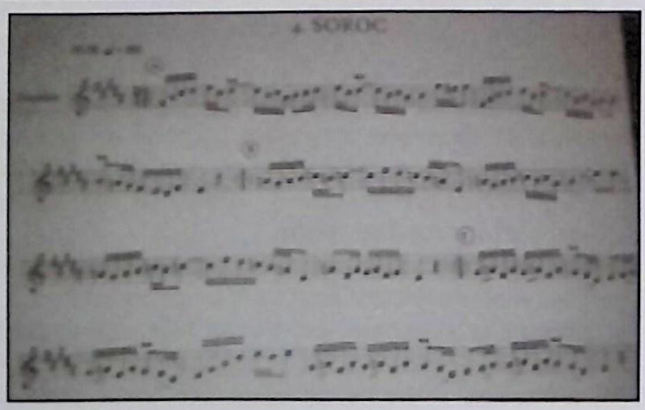

Amintim câteva jocuri din câmpia Banatului: hora, sorocul, ardelene pe trei pași, duba, bradul, desca, lența, judecata, poarca, măzărica, druga leuca, desca, dudurica, cucuruzul, băliceana, de mână, pe picior, etc.

Hora din zona Banatului se caracterizează prin pași lenți (în valori de doimi) cu legănări de corp la dreapta și la stânga. Este un dans mixt, în formație de cerc, având ținuta de lanț de brațe. Hora satului reprezintă, fără a avea însă dovezi îndestulătoare și însemnele unui străvechi cult solar.

Sorocul este jocul tradițional al Banatului de câmpie. La începuturi a fost un joc mai mult bărbătesc. Finețea și eleganța jocului fac din acesta un element de referință al banatenilor. Este un dans complex cu multe elemente tehnice, pași mărunți, sărituri scurte, răsuciri și prinderi foarte variate a brațelor între parteneri. În timp el a devenit dansul emblematic al bănățenilor din câmpie.

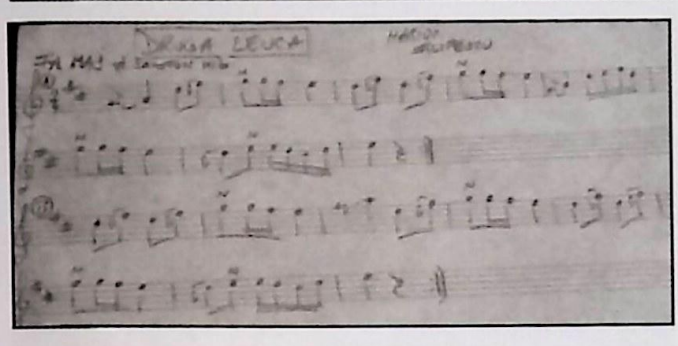
Dudurica (duduleana) este un joc vioi cu o ritmică simplă, unde băiatul dansează cu 2 fete. În a doua parte a jocului băiatul învârte fata 1 pe două măsuri muzicale, fata 2 se învârte singură sau se pot executa învârtiri în paralel cu ambele fete. Un joc frumos, vesel, iubit de tineri.

Druga Leuca – un joc frumos și hazliu care se dansează la nunți spre „gimineață". Se execută doar de către bărbați, primul jucător fiind „șeful". Acesta executând pași pe melodia A și B iar în acest timp rupe șirul făcând un lucru hazliu (ia în mână un obiect, sărută o fată, etc.) iar toți ceilalți trebuind să facă în cel mai scurt timp același lucru, altfel primesc bătaie cu un prosop ud cu noduri făcut de conducător, până duc la îndeplinire „misiunea".

Strigături la joc :

1. Tot pe loc, pe loc, pe loc
Să răsară busuioc,
Busuiocul fetelor
Dragostea nevestelor.

2. Nu gângi, mândră gângi,
C-alte fete n-oi găsi.
Numai Timişu d-oi trece
Oi găsi ca tine zece.

3. Toate-n lume să le faci,
Ginere să nu te bagi
Că ginere la socrie,
Îi ca ruda la cocie.

4. Mândro frumoasă mai eşti
Numa când te rumeneşti.
Da când eşti nerumenită,
Îţi spun drept că eşti urâtă.

5. Mândra,bat-o soarili
S-o bătut fuioarili
Şi îs scurce polili
I se vad pişioarili.

6. Măi muiere, măi muiere,
Las-o dracu ge şegere
Toată zâua stai în pat,
Cucuruzu-i năsăpat.

(Ilustraţiile aparţin autoarei).

